

BUDGET

2026

VÄNSTERPARTIET UMEÅ



BUDGETYRKANDEN 2026

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa skattesatsen år 2026 till 22,80 kr

att fastställa mål och uppdrag för år 2026–2029 i enlighet med Vänsterpartiets förslag

att fastställa Vänsterpartiets förslag till nettokostnadsbudget 2026 för respektive styrelse och nämnd

att fastställa uppdrag, regler och styrning för god ekonomisk hushållning

Planeringsförutsättningar

Vänsterpartiet Umeås budgetförslag 2026

Vi är nu mer än halvvägs genom mandatperioden, och många av de problem vi sett i välfärdens kärnverksamheter – särskilt inom äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen – har eskalerat på grund av de fortsatta nedskärningarna från de styrande partierna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Vänsterpartiets budgetförslag för 2026 syftar därför i stor utsträckning till att kompensera för de uteblivna resurserna till kommunens nämnder, vilket är avgörande för att verksamheterna ska kunna bedrivas utan ytterligare nedskärningar. Samtidigt ser vi behovet av att ta tydliga steg framåt för att förbättra arbetsmiljön, stärka medarbetarinflytandet och rusta upp den eftersatta omsorgen.

Ett lyft för Umeås barn och unga

Barn och unga är kommunens viktigaste investering, och Vänsterpartiet väljer därför att kraftigt stärka stödet till denna grupp. Vi vill införa gratis kollektivtrafik för alla unga upp till 18 år, vilket både stärker jämlikheten och minskar klimatavtrycket. Samtidigt satsar vi på skolhälsan och förstärkt elevstöd, inklusive resursskola och åtgärder mot problematisk skolfrånvaro, för att säkerställa att varje elev får de förutsättningar som krävs för att lyckas i skolan.

Med gratis frukost i grundskolan, förbättrad skolmat med mer ekologiska och närproducerade råvaror, en satsning på komvux och praktiska yrkesprogram möjliggör vi en tryggare skolgång och bättre framtidsutsikter för våra unga. Vår budget innehåller dessutom ökade satsningar på fritidsgårdar, ungdomsjobb och en utökning av Händer på Lovet-kortet som ger fler möjlighet till kostnadsfria och billigare aktiviteter under sommarlovet. Vi vill även etablera en permanent Fritidsbank på Ersboda och öka stödet till idrotts- och kulturföreningar i kommunen.

Schyssta och jämställda arbetsvillkor

Det är dags att kommunen börjar prioritera sina medarbetare på allvar. Därför föreslår Vänsterpartiet rejäla förbättringar av arbetsvillkoren inom äldreomsorgen, funktionshinderomsorgen och förskolan. Vi vill införa arbetstidsförkortning och avskaffa delade turer, samtidigt som vi ökar grundbemanningen och avskaffar ensamarbete i förskolan.

Vi satsar också på ökat medarbetarinflytande och utökad rätt till utbildning och utveckling under arbetstid. Vi vill även att kommunen tillhandahåller gratis arbetsskor i yrken inom omsorg, skola och städ. Dessa åtgärder skapar en mer hållbar arbetssituation, förbättrar hälsan hos personalen och gör kommunen till en attraktivare arbetsgivare.

Social hållbarhet och ökad jämlikhet

För att öka tryggheten och stödet till de mest utsatta i vår kommun vill vi särskilt lyfta fram våra insatser för våldsutsatta kvinnor och stärkt samverkan med kvinno- och tjejjouren. Vi prioriterar också en hållbar omställning av den nya socialtjänstlagen, som annars riskerar att belasta välfärdsnämnderna ekonomiskt. Samtidigt stärker vi konsument- och budgetrådgivningen för att motverka ekonomisk utsatthet bland invånarna.

Vi driver även på för ökat bostadsbyggande genom snabbare detaljplanering och inför en kommunal hyresgaranti för att fler ska kunna få en bostad. Dessutom flyttar vi finansieringen av gitarmuseet till kulturnämnden, vilket ger en bättre och tydligare hantering av kulturstöden i kommunen.

Klimat och miljö – framtiden kan inte vänta

Klimatkrisen kräver att Umeå ökar takten i sitt hållbarhetsarbete. Vi prioriterar därför insatser som hjälper kommunen att nå sina klimatmål. Dessutom föreslår vi att öka andelen ekologiska och lokalproducerade livsmedel i kommunens verksamheter, förbättra vattenkvaliteten vid badplatser och utreda införandet av spårbunden trafik och miljözoner. Så tar vi konkreta steg mot ett mer hållbart och trivsamt Umeå.

Finansiering av satsningarna

Vänsterpartiet finansierar en betydande del av dessa välfärdssatsningar genom att minska kommunens överskottsmål från 2% till 1%, eftersom vi anser att resurserna gör större nytta i verksamheterna än i kommunens lador. Vi sänker också politikernas orimligt höga arvoden, minskar posten för oförutsedda utgifter och sänker tillväxtanslaget till förmån för verksamheterna och kommunens invånare. Vi motsätter oss starkt Socialdemokraternas och Miljöpartiets prioriteringar av näringslivet på bekostnad av social hållbarhet och klimat.

Med Vänsterpartiets budget tar vi tydlig ställning för jämlikhet, hållbarhet och rättvisa och en nödvändig fördelning av resurser till välfärden och Umeåborna.

MÅL OCH VERKSAMHETSDIREKTIV FÖR UMEÅ KOMMUN 2026

1. Umeå ska vara en kommun där social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet är överordnad i all planering.
2. Alla verksamheter ska minimera sin klimatpåverkan och anpassas till pågående och kommande klimatförändringar, samt underlätta för medborgare och företag i kommunen att göra detsamma.
3. I Umeå ska alla beslut som berör barn föregås av en konsekvensanalys som utgår från att främja barns uppväxtvillkor och minska sociala orättvisor.
4. Tillgänglighet ska prioriteras i all kommunal planering och genomsyra alla verksamheters arbete.
5. Umeå kommun ska säkerställa kommuninvånarnas behov av bostäder genom att bygga bort segregation med klimatsmarta bostäder för rimliga priser.
6. Jämställdhet mellan könen ska genomsyra alla beslut på alla nivåer.
7. Ökat medarbetarinflytande är den vägledande principen för all verksamhetsutveckling.

UPPDRAG

Kommunstyrelsen

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att under 2026 minska heltidsarvodet för politiker till 65 000 kronor.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att förflytta hanteringen av lokal- och verksamhetsstöd till Svenska gitarmuseet ideell förening från kommunstyrelsen till kulturnämnden för att handskas inom ramen för ordinarie hantering av verksamhets- och lokalstöd för ideella föreningar.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att öka andelen byggklar mark.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att införa en kommunal hyresgaranti i Umeå kommun.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att justera kommunens upphandlingspolicy till att ställa krav på heltid vid upphandling av privata utförare av vård- och omsorg.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med facklig part samordna arbetet med att införa reellt inflytande frågor som arbetstid, bemannings- och anställningsfrågor och arbetets organisering till de anställda inom Umeå kommun.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag för - och utreda potentiella konsekvenser av - ett införande av 30 timmars arbetsvecka eller motsvarande arbetstidsförkortning med bibehållen lön inom kommunens omsorgsyren med avseende på hälsa, kompetensförsörjning, attraktivitet, och ekonomisk hållbarhet.

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att se över nämndernas beredskap för de ekonomiska och praktiska konsekvenserna av den nya socialtjänstlagen, bland annat genom en kommungemensam barnkonsekvensanalys.

Äldrenämnden

Att ge äldrenämnden i uppdrag att avskaffa den schabloniserade ersättningsmodellen i den kommunala hemtjänsten.

Individ- och familjenämnden

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att verkställa ett heltidsinförande för den kommunala personliga assistansen.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att minska brukares väntetider för stöd och omsorg genom att öka andelen verkställda beslut för beviljade insatser inom LSS och SoL.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att intensifiera arbetet med att införa modellen Bostad först.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att implementera utvärderade mentors- och introduktionsprogram för socialsekreterare.

Att ge individ- och familjenämnden i uppdrag att utreda hur Umeå kommun kan öka arbetet med hemmaplanslösningar och hemma-hos-insatser.

Fritidsnämnden

Att ge fritidsnämnden i uppdrag att utreda metoder för att förbättra vattenkvalitet och underhåll vid kommunens badplatser för att bland annat minska problemen med cerkarieangrepp.

Att ge fritidsnämnden i uppdrag att möjliggöra en flytt av fritidsgården från Sjöfruskolan till Carlslundsskolan och att en till/ombyggnad på Carlslundsskolan projekteras.

Att ge fritidsnämnden i uppdrag att tillsammans med fastighet ge fritid för alla en permanent och anpassad lokallösning för sina behov.

För- och grundskolenämnden

Att ge för- och grundskolenämnden i uppdrag att införa feministiskt självförsvar för tjejer i högstadiet samt utbildningsinsatser för unga män om machokultur och problematiska könsstereotyper.

Att ge för- och grundskolenämnden i uppdrag att starta ett resurscentrum för genus och jämställdhet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Att ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att införa feministiskt självförsvar samt utbildningsinsatser för unga män om machokultur och problematiska könsstereotyper.

Att ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att se över möjligheten att tillskapa fler arbetstillfällen i kommunala verksamheter och ge stöd till de som står långt från arbetsmarknaden.

Kulturnämnden

Att ge kulturnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka bokbussverksamheten genom införskaffande av ytterligare en buss.

Tekniska nämnden

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att öka andelen lokalproducerade och ekologiska livsmedel som upphandlas.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram förslag för en ny supercykelväg i öst-västlig riktning genom centrala Umeå.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på spårbunden trafik i Umeå, inkl. kostnader och lämplig dragning.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram förslag för införande av miljözon 3 i centrala Umeå.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att formulera en strategi för förvärv av centralt belägna samhällsfastigheter.

Att ge tekniska nämnden i uppdrag att återuppta arbetet med att förlägga strandnära gång- och cykelväg mellan broarna på Teg.

Personalnämnden

Att ge personalnämnden i uppdrag att kartlägga och formulera en handlingsplan för motverkandet av värdediskriminering.

Att ge personalnämnden i uppdrag att tillsammans med facklig part välja ut ett antal arbetsgrupper i kommunala verksamheter till ett pilotprojekt för ökat medarbetarinflytande genom ökad autonomi över schemaläggning, utformningen av arbetsplatsen och arbetets organisering.

Umeå kommunföretag (UKF)

Att ge i uppdrag till UKF att införa gratis kollektivtrafikkort för barn upp till 18 års ålder.

Nämnder	Vänsterpartiet Budget 2026	S + MP budget 2026	Skillnad V mot S+MP
Äldrenämnden	1 536 653	1 511 637	25 020
Arbetstidsförkortning	10 000		10 000
Avskaffade delade turer	20 000		20 000
Okad grundbemanning	24 000		24 000
Bemanningsatsning kvalitetsundersköterskor		22 000	-22 000
Ramtid hemtjänst	5 000	5 000	0
Medarbetarinflytande	2 000	2 000	0
Kvalitetssatsning ledning och styrning	2 000	2 000	0
Arbetsskor	1 000	1 000	0
Demografi	24 540	24 540	0
Tillskott inriktningsmål		6 980	-6 980
Individ- och familjemämnden	1 888 017	1 872 190	15 830
Arbetstidsförkortning	10 000		10 000
Nya SoL	8 200		8 200
Utbildning på arbetstid	4 500		4 500
Arbete för våldsutsatta kvinnor	2 000		2 000
Ramtid hemtjänst	2 000	2 000	0
Arbetsskor	1 000	1 000	0
Ovrigt tillskott		28 000	-28 000
Okad grundbemanning	28 000		28 000
Demografi	-8 830	-8 830	0
Tillskott inriktningsmål		8 870	-8 870
För- och grundskolenämnden	2 427 572	2 384 940	42 632
Minska barngrupperna / ökad personaltäthet	25 000		25 000
Förstärkning resursskola	2 000		2 000
Elevhälsa	4 322		4 322
Utbildning på arbetstid	2 000		2 000
Extra stöd för elever med problematiskskolfrånvaro	5 000		5 000
Avskaffa ensamarbete i förskola	6 000		6 000
Sänkt avgift fritidshem och förskola	10 000		10 000
Arbetsskor	1 000	1 000	0
Skolbibliotek och verksamhetsomställning	6 000	6 000	0
10-årig grundskola	2 000	2 000	0
Demografi	-59 050	-59 050	0
Tillskott inriktningsmål		11 690	-11 690

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	696 275	680 839	15 440
Satsning på Komvux	2 500		2 500
Extra stöd till elever utan examen	2 000		2 000
Delad förvaltning	5 000		5 000
Arbetsmiljösatsning (timplan)	6 200		6 200
Yrkesprogram	1 500		1 500
Projekt långtidsarbetslösa	2 000	500	1 500
Ungdomsjobb	500	500	0
Demografi	1 180	1 180	0
Tillskott inriktningsmål		3 260	-3 260
Fritidsnämnden	174 970	166 268	8 710
Fritidsbanken	3 000		3 000
Aktivitetsstödet	1 800		1 800
Okad bemanning & öppettider fritidsgårdar	2 500		2 500
Sänkta entreavgifter för barnfamiljer på Navet	1 500		1 500
Upprustning och förbättring av badplatser	700		700
Händer på lovet	500	500	0
Civil beredskap	500	500	0
Demografi	-140	-140	0
Tillskott inriktningsmål		790	-790
Tekniska nämnden	1 658 528	1 633 700	24 830
Förstärkning städ	4 400		4 400
Skolfrukost i grundskolan	12 000		12 000
Satsning på skolmat	2 200		2 200
Klimatsatsningar miljömål	14 000		14 000
Civil beredskap	3 000	3 000	0
Ovrigt tillskott	13 000	13 000	0
Demografi	-4 400	-4 400	0
Tillskott inriktningsmål		7 770	-7 770
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	25 550	22 654	2 890
Budget och skuldrådgivning	2 000		2 000
Konsumentrådgivningen	1 000		1 000
Demografi	200	200	0
Tillskott inriktningsmål		110	-110
Kulturnämnden	181 819	177 706	4 110
Föreningsbidrag / ökat kulturstöd	4 000		4 000
Händer på lovet	500	500	0
Kultur för seniorer	500	500	0
Demografi	850	850	0
Tillskott inriktningsmål		-110	110

Byggnadsnämnden	66 736	65 537	1 200
Satsning på ökat bostadsbyggande	1 500		1 500
Demografi	200	200	0
Tillskott inriktningsmål		300	-300
Kommunstyrelsen	1 315 080	1 348 388	-33 310
Intäkter kraftverksamhet		10 000	-10 000
Norrlandsoperan			0
Folkets Hus *	-4 500		-4 500
Näringslivsenheten	-9 300		-9 300
Sänkta arvoden för politiker **	-9 000		-9 000
Pilotprojekt för stärkt personalinflytande	9 000		9 000
Kollektivtrafik	24 000	7 000	17 000
Teknisk ramjustering (avskrivning/utranjering)	2 300	2 300	0
Utvecklingsanslag: Social hållbarhet		-6 000	6 000
Utvecklingsanslag: Klimat och omställning		-9 000	9 000
Utvecklingsanslag: Tillväxt	-10 000	14 090	-24 090
Anslag: oförutsedda behov	-6 000	10 000	-16 000
Demografi	-230	-230	0
Tillskott inriktningsmål		1 420	-1 420
Kommunfullmäktige	4 348	4 048	300
Ökat anslag revisionen	300		300
Valnämnd	19 938	19 938	0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	104 497	104 497	0
Overförmyndarnämnd	16 164	16 753	0
Personalnämnden	1 290	1 336	0
Summa nämndsramar	10 120 879	10 017 540	103 339
Varav finansiella kostnader pensioner	-14 266	-14 266	0
Summa verksamhetens nettokostnader exkl finansiella poster	10 106 613	10 003 274	103 339
Skatter och bidrag	9 786 000	9 786 000	0
Finansnetto	-85 300	-85 300	0
Resultatkrav	97 589	195 804	0
Resultat	97 589	195 804	98 215
*Vänsterpartiet föreslår att ansvaret över Gitarmuseumet övergår till Kulturnämnden			
**Sänkt heltidsarvode till 65 000 kr i månaden			